

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Ladislava Derky v právní věci žalobkyně: **METALVIS, s.r.o.**, IČ 48911101, sídlem Areál ZD 61, Babice, zastoupená Mgr. Janem Drozdem, advokátem, sídlem třída Tomáše Bati 3067, Zlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. listopadu 2015, č. j. 59175-2/2015-900000-304.4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. ledna 2018, č. j. 62 Af 7/2016 – 51,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Celní úřad pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) vydal dne 13. května 2015 dodatečný platební výměr č. j. 144-22/2015-640000-51, kterým žalobkyni doměřil antidumpingové clo ve výši 527 313 Kč a zároveň jí uložil povinnost uhradit penále ve výši 105 463 Kč. Celní úřad vyšel z toho, že dne 13. září 2012 bylo do volného oběhu propuštěno zboží (spojovací materiál – šrouby), které dovezla žalobkyně, přičemž jako zemi původu deklarovala Tchaj-wan. Celní úřad nicméně na základě šetření Evropského úřadu pro boj proti podvodům (dále jen „OLAF“) zjistil, že tento spojovací materiál

pocházel z Čínské lidové republiky a přes Tchaj-wan byl přepravován s cílem vyhnout se antidumpingovému clu při dovozu do Evropské unie. Vývozní tchajwanské prohlášení celní úřad propojil s příslušným dovozním prohlášením, odpovídal popis zboží i množství a hmotnost. Prodleva mezi dovozem a vývozem byla navíc velmi krátká. Jedna Tchaj-wanská společnost poskytla informace, z nichž vyplývá, že zboží nebylo na Tchaj-wanu nijak zpracováno. Žalobkyně tak u spojovacího materiálu propuštěného do volného oběhu dne 13. září 2012 uvedla nesprávný původ, pročež jí vznikla povinnost (dodatečně) uhradit antidumpingové clo.

[2] Odvolání žalobkyně proti dodatečnému platebnímu výměru zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví. Žalovaný v prvé řadě neshledal namítané vady zpráv OLAF, z nichž celní úřad vycházel. Dále přisvědčil závěru, že spojovací materiál, který žalobkyně dovezla, je s největší pravděpodobností čínského původu. Ze závěrů OLAF vyplývá souvislost mezi dovozem spojovacího materiálu z Čínské lidové republiky na Tchaj-wan a vývozem tohoto zboží z Tchaj-wanu do České republiky. Žalobkyně nepředložila žádný důkaz prokazující jiný než čínský původ zboží. Pro žalobkyni nepříznivý závěr žalovaného nezvrátila ani skutečnost, že žalobkyně vycházela z osvědčení o původu zboží vystaveného tchaj-wanskými celními orgány; žalovaný totiž na jejich straně neshledal pochybení a konstatoval, že stát nemůže nést negativní následky nesprávného jednání dodavatelů žalobkyně.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Nepřisvědčil žalobkyni, že by napadená rozhodnutí byla zatížena nepřezkoumatelností. Zprávy OLAF byly v celním řízení přípustné jako důkaz a obsahovaly konkrétní zjištění, na jejichž základě žalovaný vystavěl své závěry. Závěrečná zpráva OLAF splňovala náležitosti stanovené v čl. 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, EURATOM) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074, přičemž dvě předcházející zprávy, které formální náležitosti podle citovaného ustanovení nesplňovaly, tvořily jen její přílohu. Z toho krajský soud dovodil, že zprávy byly dostatečným podkladem pro doměření antidumpingového cla žalobkyni. Krajský soud dále konstatoval, že zprávy OLAF zpochybnily tchaj-wanský původ spojovacího materiálu. Na toto zboží se tak hledělo jako na zboží neznámého původu, což vylučuje uplatnění preferenční celní sazby. Z podkladů shromážděných žalovaným je navíc zřejmé, že spojovací materiál pocházel z Čínské lidové republiky. Žalobkyně nenabídla žádná konkrétní skutková tvrzení o skutečném původu zboží, pouze obecně zpochybnila závěry žalovaného. Navrhla sice výslech několika svědků, avšak neupřesnila, co by tito svědci měli ozřejmit. Žalovaný proto nepochybil, když svědky nevyslechl. Krajský soud dále neshledal porušení práv žalobkyně v tom, že přílohy zpráv OLAF nebyly přeloženy do češtiny. V závěru svého rozhodnutí krajský soud uvedl, že pozdější zrušení antidumpingového cla uloženého podle nařízení Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. ledna 2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „nařízení č. 91/2009“) nemůže mít vliv na dříve vyměřená cla.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost. Namítala, že neměla ponětí o čínském původu zboží, které nakupovala ve skladech na Tchaj-wanu. Neznala a ani nebyla povinna zjišťovat smluvní vztahy svých dodavatelů. Antidumpingové clo, které mnohonásobně převyšuje případnou výhodu na trhu spojenou s dovozem čínského zboží s deklarovaným preferenčním původem, ve skutečnosti trestá stěžovatelku i přesto, že nemohla vědět, že jedná protiprávně.

[5] Stěžovatelka dále zdůraznila, že antidumpingové clo na dovoz spojovacího materiálu bylo zrušeno prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/278 ze dne 26. února 2016 o zrušení konečného antidumpingového cla uloženého na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie (dále jen „prováděcí nařízení č. 2016/278“) z důvodu rozporu s Všeobecnou dohodou o clech a obchodu (dále též „GATT“) a Dohodou o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu (dále jen „antidumpingová dohoda“). Tento rozpor potvrdila i zpráva přijatá orgánem Světové obchodní organizace pro řešení sporů o antidumpingových a antisubvenčních opatřeních. Antidumpingové clo bylo navíc v rozporu s nařízením Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 1016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie (dále jen „základní nařízení“), která v unijním právu prováděla právě antidumpingovou dohodu. Dle názoru stěžovatelky tak bylo nařízení č. 91/2009 neplatné od samého počátku a uvalení antidumpingového cla na spojovací materiály na jeho základě bylo protiprávní a v rozporu s článkem 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud se měl rozporem nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními zabývat a měl též zohlednit, že před Soudním dvorem EU probíhalo řízení o předběžné otázce ohledně platnosti tohoto nařízení.

[6] V poslední námitce stěžovatelka krajskému soudu vytkla, že své rozhodnutí opřel výhradně o neúplné a spekulativní zprávy OLAF, které obsahují snadno změnitelné tabulky. Dle názoru stěžovatelky nebylo možné pouze zobecnit zjištění OLAF z namátkových kontrol. Stěžovatelka žalovanému předložila celní prohlášení na propuštění zboží, z něhož vyplývalo, že dovezený spojovací materiál pochází z Tchaj-wanu. Původ tohoto konkrétního zboží žalovaný nezpochybnil.

[7] Nejvyšší správní soud v rámci předběžného posouzení kasační stížnosti dospěl k závěru, že námitky stěžovatelky ohledně neplatnosti nařízení č. 91/2009 nelze *a priori* shledat neopodstatněnými. Zároveň zjistil, že pochybnosti o platnosti tohoto nařízení již vyjádřil italský soud *Commissione tributaria di primo grado di Bolzano* v předběžné otázce položené Soudnímu dvoru EU ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*. Nejvyšší správní soud proto usnesením ze dne 15. března 2018 č. j. 6 Afs 53/2018-24 přerušil řízení o kasační stížnosti až do rozhodnutí Soudního dvora v uvedené věci.

[8] V mezidobí obdržel Nejvyšší správní soud vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti. Žalovaný upozornil, že stěžovatelka měla objektivní odpovědnost za správnost údajů, které uvedla v celním prohlášení, a za pravdivost předložených dokladů. Nebylo proto relevantní, zda stěžovatelka věděla o zastírání skutečného původu zboží, její povinností bylo si původ zboží dostatečně ověřit a popřípadě si se svým dodavatelem situace podobné této smluvně ošetřit. Důkazy shromážděné žalovaným navíc svědčí o tom, že spojovací materiál byl s vysokou pravděpodobností čínského původu. Tento závěr stěžovatelka nevyvrátila. Žalovaný dále zdůraznil, že antidumpingová opatření přijatá orgány Evropské unie nabývají účinnosti dnem vstupu v platnost a nezakládají právo na vrácení cla vybraného před tímto datem, což ostatně stanoví i čl. 2 prováděcího nařízení č. 2016/278. Přijetí tohoto prováděcího nařízení tak nemůže mít vliv na existenci celního dluhu, který vznikl před jeho účinností. Všem aktům orgánů Evropské unie svědčí presumpce správnosti, o jejich neplatnosti může rozhodnout pouze Soudní dvůr EU, nikoli orgány Světové obchodní organizace. Žalovaný tak byl povinen postupovat v souladu s nařízením č. 91/2009 a doměřit stěžovatelce antidumpingové clo.

[9] Usnesením ze dne 31. října 2018 Nejvyšší správní soud vyslovil, že se v řízení pokračuje, neboť Soudní dvůr EU rozsudkem ze dne 18. října 2017 rozhodl ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*.

[10] Obdržené vyjádření žalovaného zaslal Nejvyšší správní soud stěžovatelce na vědomí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[12] Na úvod Nejvyšší správní soud konstatuje, že tvrzení, že nevěděla o skutečném původu zboží a nebyla povinna jej zjišťovat, stejně jako úvahy o sankční povaze antidumpingového cla, vyslovila stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti. S ohledem na § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nejsou tyto námitky přípustné.

[13] Stěžovatelka krajskému soudu mylně vytýká, že se nezabýval platností nařízení č. 91/2009. Tuto otázku krajský soud posoudil v samotném závěru odůvodnění svého rozsudku, přičemž konstatoval, že „*s ohledem na to, že neplatnost aktů orgánů EU může vyslovit pouze Soudní dvůr EU (čl. 263 Smlouvy o fungování EU), tak této argumentaci žalobce rozumí zdejší soud tak, že žalobce dovozuje protiprávnost uložení antidumpingového cla proto, že v důsledku nařízení Komise 278/2016 bylo zrušeno konečné antidumpingové clo na dovoz některých výrobků z Čínské lidové republiky. K tomu soud uvádí, že podle čl. 2 nařízení Komise 278/2016 nabývá zrušení antidumpingového cla účinku dnem vstupu tohoto nařízení v platnost, přičemž není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem. Pozdější zrušení antidumpingového cla (účinné od 28. 2. 2016) tak nemůže mít vliv na antidumpingová cla po právu uložená podle tehdy platného a účinného nařízení Rady č. 91/2009.*" Úvahu v tomto rozsahu považuje Nejvyšší správní soud za zcela dostatečnou.

pokračování

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda krajský soud pochybil, pokud nezohlednil probíhající řízení o předběžné otázce ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*.

[15] Podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie má Soudní dvůr Evropské unie *pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se a) výkladu Smluv, b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, **může** tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce. Vyvstane-li taková otázka při jednání **před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen** obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie* (zvýraznil Nejvyšší správní soud).

[16] Z citovaného ustanovení je zřejmé, že povinnost obrátit se na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce má pouze soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva. Proti rozhodnutí krajského soudu v této věci však byla přípustná kasační stížnost (§ 102 s. ř. s.). Krajský soud proto měl pouze možnost, nikoli povinnost žádat Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce ohledně platnosti nařízení č. 91/2009 (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2014, č. j. Aprk 16/2014 - 64, či ze dne 22. listopadu 2017, č. j. Aprk 24/2017 - 36, č. 3669/2018 Sb. NSS). Z tohoto důvodu nebyl krajský soud ani povinen podle § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. přerušovat řízení o žalobě a vyčkávat rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-207/17.

[17] Oproti tomu Nejvyšší správní soud je soudem, který má v situacích sporného výkladu unijního práva povinnost předběžnou otázku položit (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. září 2011, č. j. 2 Ans 9/2011 - 336, či ze dne 10. února 2015, č. j. 6 As 273/2014 - 27) Jak vyplývá z rekapitulační části tohoto rozsudku (srov. bod [7] výše), Nejvyšší správní soud tuto povinnost respektoval a přerušil řízení do rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*, v němž soudní dvůr posuzoval platnost nařízení č. 91/2009 s ohledem článek VI GATT a antidumpingovou dohodu.

[18] V tomto směru tudíž práva stěžovatelky nemohla být nijak zkrácena.

[19] V rozsudku ze dne 8. října 2017 ve věci C-207/17 *Rotho Blaas* Soudní dvůr EU konstatoval, že neodhalil nic, čím by mohla být dotčena platnost nařízení č. 91/2009 ani nařízení, která toto nařízení měnila či doplňovala [tj. prováděcího nařízení Rady (EU) č. 924/2012 ze dne 4. října 2012, kterým se mění nařízení (ES) č. 91/2009 nebo prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/519 ze dne 26. března 2015 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie, na základě přezkumu opatření před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (ES) č. 1225/2009]. V souladu se svou dosavadní judikaturou Soudní dvůr zkoumal, zda přijetím těchto aktů Evropská unie zamýšlela splnit zvláštní závazek přijatý v rámci GATT či uložený rozhodnutím orgánu Světové obchodní organizace pro řešení sporů ze dne 28. července 2011 či zda uvedená nařízení výslovně odkazují na

konkrétní ustanovení GATT nebo uvedené rozhodnutí orgánu pro řešení sporů, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Z tohoto důvodu nebylo možné posoudit legalitu nařízení č. 91/2009 podle článku VI GATT nebo rozhodnutí orgánu pro řešení sporů ze dne 28. července 2011.

[20] Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 15. listopadu 2018, č. j. 9 Afs 24/2017 - 45, „*citovaný rozsudek Soudního dvora implicitně objasnil i stěžovatelčinu pochybnost ohledně souladu nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními. Stěžovatelka odvozovala rozpor nařízení č. 91/2009 se základními nařízeními opět od toho, že Odvolací orgán* [Světové obchodní organizace] *přijal zprávu o nesouladu nařízení č. 91/2009 s čl. VI. GATT; samostatnou kritiku nařízení nezávislou na kritice vyjádřené ve zprávě Odvolacího orgánu WTO nedoplnila. Soudní dvůr nicméně ve věci C-207/17 konstatoval, že přijetí této zprávy je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009 irelevantní (viz bod 46 rozsudku). Jedná se tedy o otázku, která již byla předmětem výkladu Soudního dvora (tzv.* acte éclairé*) a nebyl důvod obracet se na něj s předběžnou otázkou znovu (k povinnosti podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982 ve věci C- 283/81,* Srl Cilfit – v likvidaci – a další v. Ministerstvo zdravotnictví a Lanificio di Gavardo SpA v. Ministerstvo zdravotnictví*).*“

[21] Námitka stěžovatelky ohledně neplatnosti nařízení č. 91/2009 tedy není důvodná.

[22] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. srpna 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 - 85, vyplývá, že zprávy z misí OLAF (i ty průběžné či předběžné) jsou dostatečným důkazem pro doměření antidumpingového cla, obsahují-li jasné, určité a konkrétní informace popírající deklarovaný preferenční původ konkrétního zboží. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka v kasační stížnosti zpochybnila zprávy OLAF jako důkazy pouze velice obecně (označila je za neúplné a spekulativní), považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné odkázat na str. 5, 6 a 8 rozsudku krajského soudu, kde jsou tyto zprávy podrobně zhodnoceny se závěrem, že zpochybňují původ spojovacího materiálu na Tchaj-wanu.

[23] Pokud se stěžovatelka prohlášením o „*jakýchsi ‚oppenofficových‘ snadno editovatelných*“ tabulkách snažila naznačit, že žalovaný či jiný subjekt tabulky poté, co je vypracoval OLAF, upravil, je třeba konstatovat, že jde o ryzí spekulaci, kterou stěžovatelka nepodložila žádným konkrétním tvrzením či důkazem.

[24] Nelze souhlasit ani s tvrzením stěžovatelky, že žalovaný zobecnil závěry OLAF z namátkových kontrol na celou zásilku spojovacího materiálu, k níž stěžovatelce doměřil antidumpingové clo. Již z dodatečného platebního výměru vyplývá, že celní úřad ztotožnil konkrétní zásilku, o které OLAF zjistil, že pochází z Čínské lidové republiky, se zásilkou, u níž stěžovatelka deklarovala původ na Tchaj-wanu. Vycházel zejména z množství a hmotnosti porovnávaného spojovacího materiálu, z identifikačních údajů zásilek a z dat OLAFem zjištěného dovozu zboží na Tchaj-wan a jeho vývozu do České republiky. Jak správně konstatoval již krajský soud, stěžovatelka tato konkrétní zjištění nijak nezpochybnila. Lze tedy uzavřít, že žalovaný unesl důkazní břemeno ve vztahu k pochybnostem o věrohodnosti, průkaznosti a správnosti celního prohlášení (deklarovaného původu spojovacího materiálu na Tchaj-wanu) ve smyslu § 92 odst. 5 písm.

c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a stěžovatelka tyto pochybnosti nedokázala vyvrátit.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročež ji ve smyslu druhé věty § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[26] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně neměla úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2018

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu